

ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941)
Olasz tengerpart (Mediterrán kikötő), 1930

Tempera, fa, 49x58,5 cm

Jelezve jobbra lent: Aba-Novák

Kezdő ár: 9 500 000 Ft / 33 333 EUR

Becsérték: 16 000 000 - 22 000 000 Ft

Estimated value: 56 140 - 77 193 EUR

AUKCIONÁLVA:

- BÁV 82. árverés, 1. tétel (reprodukálva: hátsó képes táblán)
- Mű-Terem Galéria 8. árverés, 129. tétel

PROVENIENCIA:

- A hátoldalon elhelyezett címkék feliratai szerint az 1960-80-as években Zilahy István gyűjteményében

KIÁLLÍTVA:

- Aba-Novák emlékkiállítás. Magyar Nemzeti Galéria, 1962. katalógus: 87. vagy 91. (Olasz kikötő)
- 82. Művészeti Képaució. Bizományi Áruház Vállalat, 1990. szeptember, katalógus: 1.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- Best of Mű-Terem. Válogatás az elmúlt 10 év kiemelkedő alkotásaiból. Virág Judit Galéria és Aukciósház, Budapest, 2007. 149. oldal

REPRODUKÁLVA:

- Modern magyar festészet 1919-1964. (Szerk.: Kieselbach Tamás) Kieselbach Galéria és Aukciósház, Budapest, 2004. 956. kép
- Molnos Péter: Aba-Novák. Népszabadság Zrt., Budapest, 2006. 121. kép

ITÁLIAI ÖSZTÖNDÍJ

Aba-Novák Vilmos 1928-31 között töltötte ösztöndíjas éveit többek között Patkó Károly, Pátzay Pál, Molnár C. Pál, Medveczky Jenő és Kontuly Béla társaságában a Collegium Hungaricumnak otthont adó római Palazzo Falconieriben. Pályatársaihoz hasonlóan az antik művészet alkotásai, különösen az ókeresztény, bizánci monumentális falfestmények és mozaikok, illetve a trecento és quattrocento mestereinek nagyszabású freskóciklusai voltak hatással festészetére. A klasszikus hagyományok mellett szembesült a kortárs olasz művészeti törekvésekkel, a Novecento mestereinek (Carra, Sironi, Casorati és Oppi) klasszicizáló alkotásaival, illetve a posztfuturizmus képviselőinek (Severini, Depero és Dottori) szimultaneista technikájával is.

ÚJ TECHNIKA, ÚJ STÍLUS

Patkó Károly temperakísérleteinek eredményeit, - melyek célja a reneszánsz freskók világosságának és matt színeinek elérése volt - Aba-Novák elsőként hasznosította, az olajtechnikáról fokozatosan tért át a temperára, képeit vászon helyett ezután alapozott falemezre festette. A korábban alkalmazott tónusfestészetéről, mely a színek különböző világosságú fokozataira és az egymást kiegészítő színek szabályaira épül, áttért a valórfestésre, s a színeket ezentúl nem egymáshoz, hanem a homogén szürke alaphoz mérte. „A tempera kemény tüze, el nem lágyuló ereje pompásan megfelelt konstrukciós törekvéseinek - írta Gerevich Tibor a Magyar Művészetben. Szürkével vagy barnával aláfestett képeire bátran dobja a legmerészebb, a legtüzesebb színfoltokat, s finom ecsetheggyel rajzolja, építi meg architektúráit, veti oda utolérhetetlen könnyedséggel és biztonsággal ciprusfáit vagy alakjainak körvonalait.” (Gerevich 1931. 196.)

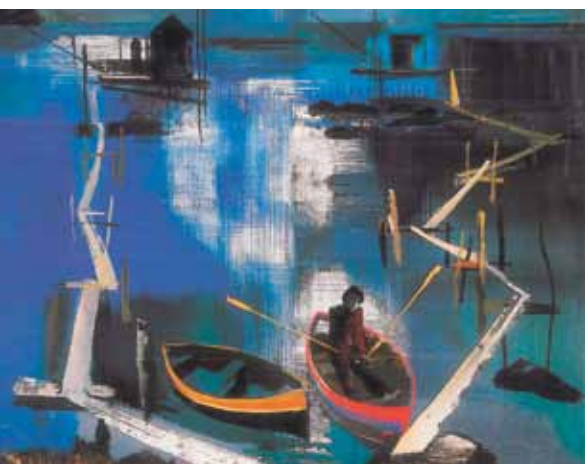
UTAZÁSOK AZ OLASZ FÉLSZIGETEN

Az ösztöndíjas esztendőik alatt Aba-Novák festői motívumokat keresve Patkó társaságában csaknem az egész félszigete bejárta. Felkereste „... Olaszország fontosabb művészeti vidékeit, láthatta Giotto-t Assisiben és Firenzében, Piero della Francescát Arezzóban, Signorellit Orvietóban, egy nyarat töltött Perugiában, az ottani fiatal művész és művészettörténész kolóniával együtt, egy másik nyáron Patkó Károllyal a délolasz tengerparton dolgozott.” (Gerevich 1941. 363.) Élményeit, benyomásait vázlatfüzeteiben odavetett ceruzarajzokon és friss akvarellvázlatokon örökítette meg, melyek alapján egész festmény-sorozatot készített a dombokra felkúszó városokról, tengerparti kikötőkről és halászfalvakról. „A tájak, városok jellegét, korát, szerkezetét, hangulatát páratlan érzékkel foglalja egybe” - olvashatjuk Supka Magdolna a művészlől írt monográfiájában. „Tengeri képein általában nézőpontul a madártávlatot választja, a tengerből nem a hullámok háborgása vagy játéka érdekli, hanem a víznek a partokhoz viszonyított aránya, monumentális nyugalma.” (Supka 1966. 58.)

A KIKÖTŐ-SOROZAT

Az itáliai veduták közül jelentőségét és mennyiségét tekintve is kiemelkedik a tengerparti kikötővárosokat ábrázoló, 1930 folyamán készült sorozat (*Kikötő, Olasz tengerparti városka*, MNG) melynek egy jellegzetes, reprezentatív darabja (*Olasz kikötő*) látható újra a Mű-Terem Galéria aukciós kiállításán. Aba-Novák képzeletét az adriai tengerpart egy festői részlete, a tengerre boruló mélykék égbolt, s a vízfelület csillogása, fényjátéka, a parton horgonyzó halászbárkák élénk színű vitorlái ragadták meg. A mediterrán kikötőrészlet a temperaképekre jellemző, sötét alpból bontakozik ki, a művész a kompozíció súlypontjain az „... érzékeny fokozatokban felépített szürke-kék konstrukcióba belevet egy-egy harsány színfoltot, égő pirosat, kobaltkékét” (Supka 1966. 55.), s néhány széles ecsetvonással jelöli ki a tengerparti épületek sorát. A felülnézetben, madártávlatból felvett, feszesen szerkesztett táj-kivágatokon mérsékelt formában, de felbukkannak a posztfuturisták, az ún. aeropittorik, a "légifestők" újításai. Ez a kompozíciós módszer tovább él Aba-Novák Szolnokhoz köthető rálátásos tömegjelenetein (*Árvíz, Búcsúsok*, 1931, lappang) és Tiszai-képein (*Tiszai bárkák*, 1933. körül, lappang) is.

Zsákovics Ferenc

Aba-Novák Vilmos: Olasz kikötő 1930 körül
Magyar Nemzeti Galéria

Aba-Novák Vilmos: Öböl, 1930
magántulajdon

